

Albert Codinas a El Punt

Autor: Andreu Mas

Data de publicació: 01-05-2010

"Ens neguen drets i consciència argumentant que no tenim història o que el que diem és fals."

L'Institut Nova Història, nascut a partir d'una escissió de la Fundació d'Estudis Històrics, té com a principal objectiu donar suport a la recerca històrica sobre els antics regnes de la corona catalanoaragonesa. Actualment hi estan vinculats vint-i-dos investigadors, entre els quals destaca per la seva repercussió mediàtica Jordi Bilbeny, autor de diversos estudis que pretenen demostrar la catalanitat del descobridor Cristòfor Colom.

—La història l'escriuen sempre els guanyadors?

—«Acostuma a ser així.»

—Els catalans ho tenim pelut perquè expliquin bé la nostra història?

—«Ho tenim malament perquè a més fa molts anys que estem —excepte durant el període de la República— sota domini cultural i educatiu dels que l'han escrita.»

—Potser si la nostra història s'expliqués millor Espanya entendria per què diem que som una nació?

—«Segur. Ens neguen drets i consciència argumentant que no tenim història o que el que diem és fals.»

—La història oficial respon a la veritat?

—«Respon a la veritat oficial de la qual els historiadors catalans han begut com a font, han estudiat i han transmès.»

–Vostès critiquen la història oficial, corren el risc que els acusin de paranoics de la conspiració.

–«Ens podrien titllar de paranoics si no fos perquè hi ha proves: documents, llibres, gravats, banderes...»

–El seu no és un corrent majoritari dins els historiadors catalans.

–«Efectivament, és minoritari.»

–Per què?

–«Perquè qüestionem la versió oficial. Pensem que els historiadors catalans haurien d'estudiar allò que nosaltres apuntem, però la comunitat universitària i educativa ve d'on ve i això no es pot canviar en un dia.»

–S'han acomodat els historiadors catalans?

–«No tothom. Hi ha persones que se'ns adrecen i que ens demanen mantenir l'anonimat però ens ajuden, ens donen pistes. Falten anys perquè es perdi la por, però.»

–Entre els que comparteixen el seu punt de vista hi ha divisions. Estan barallats.

–«No recordo cap baralla; hi ha hagut divisió d'opinions, això sí.»

–Però són una escissió de la Fundació d'Estudis Històrics...

–«Els problemes que vam tenir no eren d'interpretació, eren personals, d'organització i prioritats.»

–Com es canvia allò que ja està escrit?

–«El que està escrit, escrit està, però es detecten anomalies que permeten qüestionar la història oficial.»

–Colom era català, o no?

–«Colom era català, barceloní, i d'una nissaga noble.»

–Darrerament ha aparegut un estudi americà que diu el mateix que vostès fa anys que prediquen...

–«Aquest any surten dos estudis americans sobre la catalanitat de Colom i nosaltres ho celebrem, perquè esperem que contribueixin a enfortir la feina que fem. Ara bé, des de la llunyania no tenen una visió prou àmplia i consistent com és la nostra.»

– Estan més d'acord amb el que diu Charles Merrill que no pas amb el que afirma Estelle Irizarry?

–«Merrill ha consultat diverses fonts entre les quals hi ha investigadors de la nostra àrea, com en Jordi Bilbeny, considerat el màxim especialista de la matèria de tots els temps, i ella es basa en uns estudis lingüístics que per a nosaltres tenen interrogants; li donem la raó que la llengua de Colom era la catalana però dubtem que els escrits que s'han estudiat siguin els originals.»

–Per què es vol amagar la catalanitat de Colom?

–«Quan el rei Ferran es va adonar de què era realment el continent americà, va intentar recuperar els poders cedits a en Colom com a virrei (recordem: el substitut del rei, o sigui, un monarca territorial). Posteriorment la monarquia espanyola accentua la manipulació de la nostra història.»

–Hem d'estar orgullosos que sigui català? Després d'ell van venir les depuracions en massa de la població indígena...

–«Colom era un catòlic convençut que pretén tractar les terres que conquereix amb drets i deures. Quan els castellans s'apropien del comandament militar és quan exalten la violència fins a l'extermini.»

– No es passen quan diuen que Cervantes i Da Vinci eren catalans?

–«De Lleonard Da Vinci encara no ho hem dit, tot i que hi ha estudis que el vinculen amb la nissaga de la monarquia catalana a Nàpols. Pel que fa a Cervantes confirmem el que el mateix Quixot ja diu, que la hidalguia castellana és inculta, mediocre i inoperant, i lloa València i Barcelona com a capitals de la cultura.»

–Defensen que el Lazarillo de Tormes és valencià o que La Celestina és d'inspiració catalana!

–«Tot respon a un patró: donar anonimat a obres cabdals de la literatura que fins ara s'ha dit que eren castellanes i que curiosament estan plenes de catalanismes i d'un bagatge immens de cultura catalana; i això, juntament amb molts altres elements, ens diu que hi ha alguna cosa que no quadra i que aquestes obres formen part de la cultura catalana.»

–Emportar-se cap a Castella tota aquesta literatura és fruit d'una gran conspiració?

–«El poder de la monarquia espanyola en mans de l'ideari castellà ho permet pensar: tenen la censura sobre la impremta, la Inquisició, l'exèrcit... La monarquia procura que una corona que han vençut no sobresurti, li volen usurpar les parts més artístiques i contestatàries del règim, cosa que evidencia una mena de genocidi cultural, com a mínim.»

–Catalunya podrà ser algun dia una gran potència europea?

–«Serà un territori amb una màxima comprensió per les cultures del món i entroncada amb un sistema mundial cada cop més complex.»

–Això no és somniar truites?

–«El món evoluciona molt ràpidament. Cada cop hi ha més consciència que si no tens les eines per governar-te no pots ser res al món.»

–Què pensen de les consultes sobre la independència que es plantegen arreu de Catalunya?

–«Fins ara se'ns havia dit que això era somniar truites i a partir d'exemples espontanis com el d'Arenys es demostra que

quan algú es planteja una cosa lícita i coherent té èxit i no fa mal a ningú. Plantegen un futur diferent.»

—Hi ha personatges catalans que semblen volgudament oblidats, com ara el general Moragues.

—«Sí, perquè el general Moragues és el que continua la lluita malgrat la capitulació. Se l'ha silenciada des de l'oficialitat.»

—S'ha donat més protagonisme a Rafael de Casanovas, que en certa manera no va lluitar d'una manera tan decidida.

—«Rafael de Casanovas també va lluitar al principi, però per salvaguardar una sèrie de mínims va preferir pactar.»

—Entronca amb la tradició pactista dels catalans.

—«Quan un intenta pactar els mínims des de la derrota, poc en traurà, perquè és un vençut.»

—Poc en traurem, doncs?

—«Si pactem. Tenim prou fortalesa moral, cívica i cultural per intentar posar-nos davant del món i dir què volem ser.»

—Això vol dir que hem de buscar el reconeixement internacional?

—«Sí. Gràcies a l'Espanya intolerant i a la Falange, a Europa ja hi ha hagut veus que clamen per una mena d'equilibri polític i territorial a Espanya.»

—Els Països Catalans existeixen més enllà d'un imaginari?

—«Són una realitat cultural malmesa i trencada, però no aniquilada encara. Territorialment cadascú té la seva idiosincràsia. Ja veurem on ens porta el futur.»

—Al País Valencià l'espanyolització ha vençut?

—«El País Valencià ha patit encara molt més intent de genocidi i, curiosament, del País Valencià en surten els estudis de la catalanitat de Cervantes (un escriptor de la nissaga Servent), i la catalanitat d'El Llàtzer de Tormos (coneguda com El Lazarillo) i La Celestina, entre d'altres... La transició espanyola més aviat va acabar de trencar els anhels de recuperació, encara que hem de destacar que al País Valencià hi ha nuclis organitzats i consciències que ja voldríem a Barcelona.»

—Vam badar els catalans durant la transició?

—«Sí, perquè partíem d'una situació de súbdits, quan el que havíem proclamat sota el franquisme era recuperar la plena sobirania: va ser una contradicció, la nostra renúncia, que paguem molt cara.»

—Era possible fer alguna cosa diferent?

–«Una majoria preferia l'estat equilibrat i econòmicament tranquil. No volien anar més enllà per si de cas.»

–Com passarem a la història, els catalans?

–«Depèn qui l'escrigui. M'agradaria que passés com un poble que ha tingut les seves parts positives i negatives, però que ha aportat al món imaginaris positius, personatges lúcids i que han fet el bé al món.»

Aquest barceloní (1962) llicenciat en història contemporània ha estat tota la vida relacionat amb entitats que defensen la llengua i la cultura catalana. Presideix la fundació Institut Nova Història des del juliol de 2008, quan es va crear.

Article aparegut a El Punt del 3 de Novembre de 2009 sota el títol: ALBERT CODINAS PRESIDENT DE L'INSTITUT NOVA HISTÒRIA «Colom era català, barceloní, i d'una nissaga noble»

Foto: ORIOL DURAN.